

Opinia Rady Przejrzystości
nr 37/2024 z dnia 25 marca 2024 roku
w sprawie zasadności wprowadzenia zmiany wskazań refundacyjnych
dla produktów leczniczych z grupy limitowej 14.3 Hormony trzustki -
długodziałające analogi insuliny

Rada Przejrzystości uznaje za zasadne wprowadzenie zmiany wskazań refundacyjnych dla produktów leczniczych z grupy limitowej 14.3 Hormony trzustki - długodziałające analogi insuliny polegających na zniesieniu wymogów: 6 miesięcznej obserwacji epizodów ciężkiej lub nocnej hipoglikemii oraz stężeń HbA1c $\geq$ 7,5% - 8% u pacjentów leczonych insuliną NPH.

Rada uznaje, że warunkiem refundacji powinno być wcześniejsze leczenie insulinami NPH, w trakcie którego występują powtarzające się epizody objawowej lub nocnej hipoglikemii.

Uzasadnienie

Problem decyzyjny

Minister Zdrowia zlecił wydanie stanowiska Rady Przejrzystości w sprawie zasadności wprowadzenia zmiany wskazania refundacyjnego dla produktów leczniczych z grupy limitowej 14.3 Hormony trzustki - długodziałające analogi insuliny. Zmiana wskazań refundacyjnych miałyby polegać na:

- usunięciu zapisów dotyczących stosowania insuliny NPH od co najmniej 6 miesięcy, usunięciu zapisów dotyczących wymaganego poziomu HbA1c oraz usunięciu zapisów dotyczących występowania nocnych hipoglikemii.*

Dodatkową zmianą porządkującą (w przypadku uznania zasadności wprowadzenia wyżej wymienionych zmian) miałyby być wspólny zapis wskazań dotyczący leczenia cukrzycy.

W ciągu ostatniej dekady, Rada Przejrzystości kilkakrotnie wypowiadała się na temat refundacji długo-działających analogów insuliny. Ostatnia „Rekomendacja nr 51/2023 z dnia 9 maja 2023 r.” dotyczyła produktu leczniczego Tresiba (insulina degludec) w istniejącej grupie limitowej z zaleceniem

wydawania go z odpłatnością 30% w refundacji aptecznej pod warunkiem obniżenia kosztów terapii. Zalecono wskazania do refundacji takie jak dla innych, długo-działających analogów insuliny, tzn. „Cukrzyca typu 1 u dorosłych, młodzieży i dzieci w wieku od 2 lat i powyżej; Cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z HbA1c $\geq 8\%$ oraz cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z udokumentowanymi nawracającymi epizodami ciężkiej lub nocnej hipoglikemii oraz cukrzyca o znanej przyczynie (zgodnie z definicją wg WHO)”.

Rekomendacja nr 67/2023 z dnia 22 czerwca 2023 r.: Prezes Agencji nie rekomenduje objęcia refundacją produktu leczniczego Toujeo (insulina glargine) we wskazaniu: leczenie cukrzycy typu 2 u osób dorosłych, w ramach istniejącej grupy limitowej „14.3 Hormony trzustki długodziałające analogi insuliny” i wydawanie go za odpłatnością 30% w kategorii dostępności: lek dostępny w aptece na receptę we wskazaniu określonym stanem klinicznym na zaproponowanych warunkach”.

Rekomendacja nr 27/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. Prezes Agencji rekomenduje objęcie refundacją produktu leczniczego Ryzodeg (insulinum degludecum+insulinum aspartum) we wskazaniach: cukrzyca typu 1 u dorosłych, młodzieży i dzieci w wieku od 2 lat i powyżej, cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z HbA1c $\geq 8\%$ oraz cukrzyca typu 2 u pacjentów leczonych insuliną NPH od co najmniej 6 miesięcy i z udokumentowanymi nawracającymi epizodami ciężkiej lub nocnej hipoglikemii, cukrzyca o znanej przyczynie (zgodnie z definicją wg WHO).

Dowody naukowe

Insulinum degludecum

Potwierdzono, że obniżenie HbA1c od punktu wyjściowego do zakończenia badania, równoważne we wszystkich badaniach w odniesieniu do wszystkich produktów porównywanych (insulina detemir i insulina glargine (100 jednostek/ml)). Wykazano przewagę nad insuliną glargine poprzez niższy wskaźnik wystąpienia ciężkich przypadków hipoglikemii.

Insulinum glarginum

Stosowanie insuliny glargine nie spowodowało zmiany względnego ryzyka rozwoju choroby układu sercowo-naczyniowego i zgonu z przyczyn sercowo-naczyniowych w porównaniu z leczeniem standardowym. Nie wykazano żadnych różnic między leczeniem insuliną glargine a leczeniem standardowym w odniesieniu do dwóch wspomnianych równorzędnych parametrów

pierwszorzędowych; któregokolwiek z punktów końcowych wchodzących w skład tych parametrów; zgonów ze wszystkich przyczyn; lub złożonego punktu końcowego w postaci powikłań mikroangiopatycznych. U dzieci cel, którym było wykazanie, że insulina glargine nie jest gorsza niż insulina NPH pod względem liczby hipoglikemii ogółem nie został osiągnięty.

Insulinum detemirum

Wykazano porównywalną kontrolę glikemii (HbA1c) uzyskaną po zastosowaniu insuliny detemir i insuliny NPH i glarginy oraz mniejszy przyrost masy ciała. Wykazano o 61-65% mniejsze ryzyko wystąpienia łagodnej nocnej hipoglikemii w porównaniu z insuliny NPH. U dzieci wskaźnik występowania hiperglikemii z kwasicą ketonową był znacznie wyższy dla insuliny detemir w porównaniu z insuliny degludec.

Dane dotyczące skuteczności i bezpieczeństwa stosowania u dzieci z cukrzycą typu 2 zostały ekstrapolowane z danych dotyczących młodzieży i dorosłych pacjentów z cukrzycą typu 1 oraz dorosłych pacjentów z cukrzycą typu 2.

Zalecenia towarzystw naukowych

Dotychczasowe wytyczne polskich i zagranicznych towarzystw naukowych uwzględniają stosowanie długo-działających analogów insuliny w terapii cukrzycy, w przypadku nieskuteczności leczenia opartego o insuliny krótko-działające i insuliny NPH.

Według wytycznych Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego (z 2023 r.), „U osób z cukrzycą typu 1 oraz typu 2 preferowane są analogi insuliny ze względu na mniejsze ryzyko hipoglikemii”.

W dokumencie NICE 2015 nie wskazano jednoznacznie kierunku rekomendacji, umieszczono w nim natomiast odesłanie do wytycznych NICE 2015 (aktualizowanych w 2022), gdzie wskazano, że u pacjentów z cukrzycą typu 2, którzy wymagają rozpoczęcia insulinoterapii, można rozważyć terapię insuliny detemir lub glargine jako alternatywę względem terapii insuliny NPH, w indywidualnie rozpatrywanych przypadkach klinicznych.

Wytyczne American Diabetes Association ADA 2023, mówią ogólnie o wskazaniach do insulinoterapii. Zakładają, że podstawą tej terapii jest stosowanie insuliny szybko/krótko-działających oraz insuliny NPH.

Problem ekonomiczny

Na całym świecie, a także w Polsce każdego roku przybywa chorych z cukrzycą. W Polsce, cała populacja (dzieci i dorośli) chorych z cukrzycą aktualnie liczy

ok. 3,9 mln osób (co jedenasty dorosły). W ciągu ostatnich lat zwiększyła się o kilkaset tysięcy i najprawdopodobniej będzie dalej rosła, natomiast populacja leczonych insulinami od 2019 roku zmniejsza się. Ponad 600 tysięcy chorych leczona jest preparatami insuliny. W 2022 r. insuliny izofanowe NPH stosowało 204 288 dorosłych i 161 dzieci; **długo-działające analogi insuliny stosowało 172 549 osób dorosłych (w tym 95 tys. osób w wieku 18-65 lat) oraz 9 939 dzieci**; inne rodzaje insuliny stosowało 512 618 osób dorosłych i 17 474 dzieci.

Finansowanie analogów insuliny długodziałających w latach 2013-2022 uległo zwiększeniu. W populacji „18 MINUS” kwota uległa podwojeniu z 1 437 tys. do 2 973 tys. zł.; **w populacji 18-65 lat z 20 412 tys. Do 51 229 tys. zł, a w populacji 65 PLUS z 3 895 tys. do 59 029 tys. zł** (wzrost 15-krotny).

Przeprowadzona przez analityków Agencji analiza wpływu na budżet wykazała, że wprowadzenie proponowanych zmian może w znaczący sposób przyczynić się do wzrostu wydatków płatnika publicznego, o ok. 300 mln zł rocznie.

Analitycy dodają, że przy interpretacji powyższych wyników należy mieć na uwadze zidentyfikowane przez analityków ograniczenia dotyczące realnej skuteczności funkcjonowania ograniczeń dostępności dla pacjentów produktów refundowanych w ramach katalogu A1 – w aptece na receptę. W związku z powyższym należy uznać, że wyniki z dużym prawdopodobieństwem są znacznie przeszacowane. Niemniej, charakter przeprowadzonej analizy jest konserwatywny i przeprowadzony w oparciu o najlepsze dostępne dane.

Główne argumenty decyzji

- Udowodniono przewagę nad insulinami NPH jedynie w zakresie zapobiegania występowania nocnej i objawowej hipoglikemii.
- Wysoki koszt refundacji mogący wpłynąć na ograniczenie dostępu do refundacji innych technologii o istotnym wpływie na kluczowe punkty końcowe.

Tryb wydania opinii

Opinię wydano na podstawie art. 31s ust. 6 pkt 4 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 146) z uwzględnieniem opracowania nr: OT.422.0.4.2024 „Grupa limitowa 14.3 zmiana wskazań refundacyjnych: leczenie cukrzycy u dorosłych, młodzieży i dzieci”; data ukończenia: 19.03.2024 r.

1. Opinia przedstawicieli pacjentów przedstawiona w trakcie posiedzenia Rady Przejrzystości.